

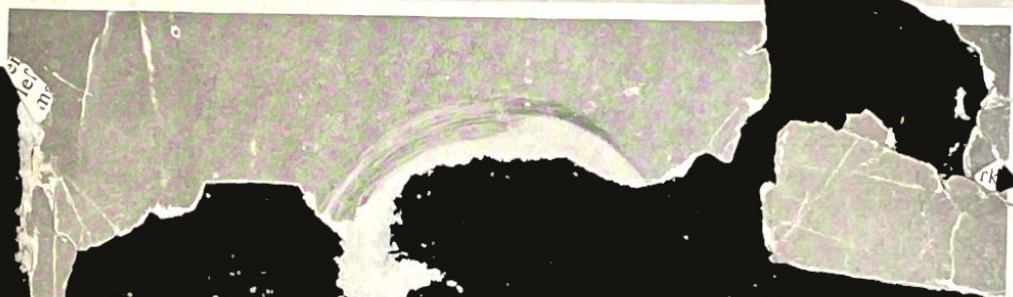
• MAR 8 •

ILLUSTRERADT ~ MAGASIN

8DE ÅRG.

DEN 20 JANUARI 1907.

N^Ö 16

NGEN
R
ANS
ISKA
ATT
AVD
TAD

Protokoll hållet vid mötet för bildandet
af en förening för kvinnans politiska röst-
rätt i Karlstad den 16 mars 1903.

Sedan professorsskan fru Ann Margret Holm-
gren den 12 december 1902 hållet ett föredrag om
kvinns politiska rösträtt och det på nyåret 1903
spots, att intresse för bildandet af en lokalföre-
ning för kvinnans politiska rösträtt förefanns,
utfärdades inbjudning till ett möte för bildandet
af en dylik förening af följande kvinnor: Wilhel-
mina Adamson, Emma Anders, Augusta Björk-
man, Alfida Dahlman, Sofia Erikson, Gerda
Hellberg, Anna Jansson, Anna Karlsson, Karin
Kuylenstierna, Maria Larsson, Helena Ohlsson,
Jildur Rehnberg, Eugenie Ryman, Augusta
Skoglund, Ewa Wiström.

Mötet hölls i Klara Ordenshus den 16 mars
kl. 8 e. m. därvid förekom följande:

§ 1.

Inleddes mötet med ett kort anförande af
fru Hellberg, af hvilket bifogas ett referat efter
Karlstadstidningen.

**En förening för kvinnans röst-
rätt** bildades i måndags här i Karlstad
på ett talrikt besökt möte i Klara or-
denshus.

Mötet öppnades af fru Gerda Hell-
berg med en kortfattad öfversikt öfver
det arbete, som hittills utförts för kvin-
nans frigörelse.

Rörelsen, som tagit fart först under det
19:de århundradet, hade drifvits fram af
tvänne hufvudfaktorer: dels individernas
sträfvan efter ökad frihet och själfständig-
het och dels industrialismen, som på många
håll framkallat en fullständig omhvälfning
af förhållandena i hemmen och kastat en
mängd kvinnor in på arbetsmarknaden till
täfjan med männen. Rätt till samma för-
värfskällor och samma utbildning som män-
nen samt jämställdhet i privaträttsligt och
medborgerligt afseende hade blifvit kvin-
nornas lösen inom alla kulturländer.
Här i Sverige hade utvecklingen gått rela-
tivt fort, och åtskilliga betydande refor-
mer hade redan genomförts, men slutmål-
et jämställdhet i politisk valrätt och val-
barhet är ännu aflägsat.

Tal. redogjorde här för de steg som ta-
gits för att nå detsamma: Fredrika Bre-
merförbundets petition till k. m:t 1899 om
politisk rösträtt för kommunalt röstberät-
tigade kvinnor och Lindhagens motion vid

förra årets riksdag. Den senare hade vä-
rkat som en väckelsesignal — diskussions-
möten anordnades landet runt och efter
dessa ha följt bildandet af föreningar för
kvinns politiska rösträtt. Den första
kom till stånd i Stockholm den 4 juni
förra året, ett exempel som sedan följts
på flere ställen, bl. a. i Göteborg, Lund,
Hälsingborg och Nyköping, och i Upsala
är en i görningen.

Äfven vid årets riksdag har kvinnosaken
varit före, bl. a. genom hrr Boströms och
Lindhagens motioner om upphäfvande af
mannens målsmanskap.

Man förebrår oss kvinnor — slöt tal.
— att vi sakna allmänna inträsen, och
erkännas måste nog, att vi sällan visa några
sådana. Men detta beror nog delvis på
vedertagen sed. En ändring härutinnan
kunde nog också åvägabringas, om man
gjorde lite mer för saken — om det
t. ex. i flickskolorna lades en smula mer
an på att väcka medborgarandan, om vid
historieundervisningen vår egen tid och
dess förhållanden blefve bättre tillgodo-
sedda o. s. v. I hvarje fall vore det
af stor vikt att kvinnornas medborgerliga
inträse icke finge förbli sofvande, sär-
skilt mödrarne hade ju en stor uppgift
att hos sina söner implanta den större so-
lidaritetskänsla, som vår tid i så hög grad
kräver.

Under de förhandlingar, som följde
på föredraget och hvarvid fru Hellberg
fungerade som ordförande, beslöts att
bilda en kvinnorösträttsförening för Karl-
stad med i hufvudsak samma program
som Stockholmsföreningen. Enligt detta
kan medlemskap erhållas af hvar kvinna,
som fyllt 18 år och erlägger en årlig
medlemsavgift af 50 öre.

Till styrelse för den nya föreningen,
i hvilken ett 60-tal damer genast in-
gingo, utsågos fru Gerda Hellberg, ordf.,
fröken Eva Wiström, v. ordf., fröken
Helena Olsson, kassaförv., samt fru
Augusta Skoglund och fröken Carlberg,
sekreterare.

§ 2.

Valdes till ordförande för aftnens förhandlingar fru Leuberg och till sekreterare fräken Wirström.

§ 3.

Sedan mötet beslutat att en förening för kvinnans politiska rösträtt i Karlstad skulle bildas, antecknade sig ett sextiotal bland de närvarande som medlemmar.

§ 4.

Föredragas Stockholmsföreningens stadgar, hvilka med utslutande af programmet antogs med några småa förändringar rörande styrelsemedlemmarnes antal och därmed sammanhängande bestämmelser.

§ 5.

Valdes till styrelse fru Gerda Leuberg, ordf., fräken Ewa Wirström, vice ordf., fräken Helene Ahlsson, kassaförv. till sek. fru Augusta Skoglund och fräken Nanna Karlberg.

§ 6.

Föredragas en skrifvelse från Stockholmsföreningen med förfrågan om en eventuellt bildad förening önskade sända särskildt ombud till landsorganisationsmötet i Stockholm den 27 och 28 mars, hvilken fråga besvarades med nej.

Protokoll hållet vid Föreningens för
Frimans politiska rådrätt i Karlstad
sammanträdde den 3 december 1903.

§ 1.

Öppnades sammanträdet af styrelsens
ordförande, fru Gerda Hellberg.

§ 2.

Uppläses protokollet från föregående
sammanträde, hvilket godkändes af de närva-
rande föreningsmedlemmarna.

§ 3.

Att justera detta protokoll valdes fräken
Bertha Ahlsson-Wegelius och fru rektorerna Sahlman.

§ 4.

Fyll reisorer af föreningens råbetskap
valdes fräken Larsson och fräken Allert samt
tills reisorgsuppleanter fräken Adamson och
fräken Janason.

§ 5.

Sedan ordföranden uppläst brevvelsen
från Stockholmsföreningen angående lands-
organisationens bildande och dess interims-
stadgar, beslöt föreningen att ansluta sig
till landsföreningen.

§ 6.

Fyll ombud valdes enhälligt fru Hellberg.

§ 7.

Sedan ordföranden gjort en orienterande
utredning af skillnaden mellan kommunal och
politisk rådrätt, förklarades mötet afslutadt.

Justerat: Alfida Dahlman — Bertha Ahlsson-Wegelius.

Protokoll hållet vid F. K. P. A. E., Karlstad,
årsmöte å Stora Rådhusalen den 14 april
1904 kl. 7 em.

Årsmötet öppnades af ordföranden i Skredsen, som
hälsade de närvarande välkomna och därefter af-
lämnade ordet till fru Frigga Carlberg från Göteborg,
som godhetsfullt åtagit sig att på föreningens in-
bjudan hålla ett föredrag, hvaraf tidningsrefor-
at här nodan bifogas.

Kvinnornas rösträttsmöte

på rådhusalen i förgår kväll räknade ett
120 tal närvarande, bland hvilka den
manliga kontingenten torde utgjort om-
kring 5 procent.

Fru Frigga Carlbergs föredrag ut-
gick från frihetsiden, som altmer utveck-
lats under historiens fortgång, men ännu
inte vore genomförd på långt när, särskilt
inte för kvinnans del. På upplysningens
breda väg, utan gen- och afvägar, skulle
den föras vidare, ty utan andlig frihet är
den politiska af ringa värde.

Det är det ekonomiska beroendet som
skapar det sociala förtrycket, och kvinnan
har ända till våra dagar, då industrialismen
fört henne ut i arbetsmarknaden, varit räk-
nad som ett mannens lösöre, ett trapp-
steg öfver boskapen.

När kristendomen kom, omfattades den af
de under Roms sista tid djupt förtryckta
kvinnorna som en räddning; de täflade med
mannen i hängifvenhet och offervillighet för
den nya läran, i martyrskap och kärleks-
tjänst. Lönen blef att kyrkofäderna stämp-
lade kvinnan som »ett snabbt växande
ogräs», »porten till hälvet» o. s. v. Paulus
bjöd henne tiga i församlingen och hämta
vishet af mannen i hemmet. I 16:te århund-
radet beslöts med 1 rösts majoritet att hon
hade själ — i framtiden skall man säkert
finna det lika absurt att hon nu fränkän-
nes medborgarrätt. Kristendomen uppstäl-
de blott ett etiskt-religiöst, intet socialt pro-
gram, och därför kunde inte den utan först
en högre utveckling medföra kvinnans fri-
görelse.

I franska revolutionens stora genombrott
togo kvinnorna en mycket värksam del.
Men när människans rättigheter proklame-
rades 1793, glömdes det att kvinnan var
människa, och när kvinnan protesterade
med en proklamation af sina rättigheter i
17 artiklar — »har kvinnan rätt att besti-

ga schavotten, så har hon också rätt att
bestiga tribunen» —, så afvisades denna och
kvinnoföreningarna upplöstes. Under kam-
pen fick hon heta medborgarinna, när kam-
pens frukter skulle skördas, återförvisades
hon till hemmen. Den franska nationen
är en af de mest återblifna i fråga om
kvinnans ställning: mannen har ensamrätt
öfver barn och egendom och disponerar
hemmets tillhörigheter och kvinnans arbets-
lön, äktenskapsbrott af henne straffas mång-
dubbelt strängare än af honom o. s. v.

Kvinnans frigörelsearbete började i den
nya världen. Tal. skildrade den storm som
uppstod vid världskongressen mot slafveriet
i London 1840, därför att Nordamerika dit-
samt kvinnliga representanter, hvilka åter
de våldsammaste debatter, särskilt på grund
af prästernas fanatiska uppträdande, afvisa-
des. Två af de utvisade, Lucrezia Mott
och Elisabeth Stanton, föresatte sig då att
åter hemkomsten igångsätta ett systematiskt
arbete för kvinnans frigörelse, och från
den stunden tog denna sak sin start.

Tal. redogjorde därefter i korta drag för
det kvinnliga reformarbetet först i Amerika,
där det haft stöd af de vidsynta och prak-
tiska männen, och sedan i England, där
ända till fram i senare hälften af 1800-talet
kvinnan var lifegen, men där då äktenskaps-
lagstiftningen tack vare kvinnornas egen
agitation reformerades. I fråga om denna
lagstiftning stå våra grannländer före oss,
som äfven i detta afseende förtjuna namnet
»Nordens fransmän»; i Danmark och Norge
är gift kvinna myndig, hos oss står hon
alltjämt under mannens målsmanskap —
Lars Hierta motionerade förgäfvat 7 gånger
om dess upphäfvande och ännu vid fjolårets
riksdag var denna sak föremål för motio-
ner af landsh. Boström och borgm. Lindha-
gen. Den 1872 stiftade föreningen för gift
kvinnas äganderätt har blott uppnått att
kvinnan nu förfogar öfver sådan egendom
som genom äktenskapsförord, gåfva eller
testamente uttryckligen gjorts till hennes
och hvad hon med eget arbete förtjänat —
dock inte hvad hon köper därför. Värst
drabbar målsmanskapet den fattiga kvinnan
— tal. anförde flere slående exempel på de

upprörande oförrätter som under den nu-
varande lagstiftningen kunna tillfogas henne
tack vare hennes omyndighetstillstånd. Och
så skulle lagstiftningen inte angå henne!

Tal. berörde därefter åtskilliga af de spörs-
mål och samhällsangelägenheter som på
det närmaste angå kvinnorna: fredssaken,
nykterhetssaken, skolväsendet, fattigvården,
tull- och skattefrågorna, arbetsskyddslagstift-
ningen m. m. Hon erinrade också om att
den kvinnliga rösträttsrörelsen växer i styr-
ka — nyligen har Englands underhus med
115 rösters majoritet uttalat sig för rösträtt
åt kvinnor. I vårt land ha på två år bildats
28 föreningar med 4,000 medlemmar. Men
skulle något resultat nås, så måste kvin-
norna allmänt komma med och inte stå
indifferent. De måste känna det förned-
rande i sin ställning och inte, som den till
förlust af medborgerlig förtroende dömda
arbetaren, vara nöjda när de bara få äta,
dricka och sofva.

Åter det stilla och flödfritt fram-
förda föredraget, som hälsades med
»applåder, ingingo ett 20-tal nya med-
lemmar i föreningen, som häråfter af-
gjorde några »öppande ärenden». Sty-
relse- och revisionsberättelser föredrogs
— den senare utvisande 28:60 krs
inkomster och 39.16 krs utgifter under
året —, till styrelse omvaldes fruarna
Hallberg och Skoglund samt fröknarna
Virstrom, Helena Ohlsson och Karlberg,
till revisorer fröknarna Maria Larsson
och Hilda Allert med fröknarna W
Adamsson och Anna Jansson som sup-
pleanter.

Till sist lämnade fru Hallberg en
kort öfversikt af hvad som utom- och
inomlands tilldragit sig rörande den
kvinliga rösträtten undet det gångna
året.

Åter mötet intog ett 25-tal af dess
deltagare supé på K. F. U. M:s lokal.

Efter fru Carlbergs föredrag, som mottogs med lifliga applå-
der antecknade sig 22 nya medlemmar i föreningen,
hvar efter de egenslagna målesförhandlingarna vidtaga,
sedan ordföranden, på önskan ett tack till fru Carlberg
för hennes föredrag.

§ 1.

Uppläste ordföranden års- och revisionsberättelserna,
hvar på anförslaget beviljades styrelsen.

§ 2.

De afgående funktionärerna återvaldes.

§ 3.

Ordföranden gaf en kort öfversikt öfver hvad som
hänat i kvinnlig västrätt sedan föregående möte.
och uppläste häradsköfving Karl Staaffs vid årets
utslag ingifna motion öfver rätt för gift kvinna,
som har egendom under egen förvaltning att få
egen delbetsedel och egen deklarationsbetydighet,
samt sådan ändring af beträffnings- och inkomstskatte-
föordningarna, att gifta manskas inkomster ej
sitare sammanräknas å samma delbetsedel.

§ 4.

Förklarades mötet upplöst.

Protokoll hållet vid F. V. S. R. S. Karestor, Sam-
manträte å Stra Lådhusalen den 5 december
1901 kl 7 em.

Mötet öppnades af vice ordföranden fru Helena
Larson. Som hälsade de närvarande välbemunda
och öfverlämnade ordet till f. l. hand. präken
Sjögren Björklund som på förningens mågiden
läste några ett föredrag "Grunddragen af de svenska
skidornas kommunal-förvaltning."

Efter föredraget utskrems sig 4 nya medlem-
mar. Vid förhandlingarna afgjordes:

§ 1.

Protokoll från årsammanträdet upplästes och
godkändes af förningen.

§ 2.

Så styrelsemedlem efter fru Helena Larsson, som
inbjöd en afvigelse af uppdraget på grund af att hon
flyttat från orten, föreslås präken Bertha Hegelius. De
enklart präken Hegelius i hundra markor de samman-
omkända fru Larsson liksom vice ordförandeskapet, och
afskedades fru Larsson som styrelsemedlem, att hon förklarar
sig villig att beakta till nästa årsmöte.

§ 3.

Så medlem i centralstyrelsen återvaldes enhälligt
fru Hultberg.

§ 4.

Så revisorer i landförningen valdes i öfverensstäm-
melse med Stockholmsförningen präkarna Hulda Lundin
och Anna Ross; till revisorsuppleanter liksom präkarna
Stina Brant och Mathilda Lilro.

§ 5.

Att församlingens protokoll utdrages präken Bertha Hegelius och
präken Anna Hultberg.

§ 6.

Förklarades mötet upplöst. Gustenast = Rosa Hegelius/
Anna Hultberg

Prattkall vid årsmöte i F. & P. R. Karlstad,
hållet på Klara Ordenshus den 28 mars 1905.

Årsmötet öppnades af fru Heuberg, som
hållade de närvarande välkomna och öfver-
lämnade ordet till fil. d:r Lydia Wahlström.
Doktr Wahlström höll ett intressant och med
lifliga applåder mottaget föredrag "Bör vårt
offentliga lif längre undvara konman?"
Derefter enligt Karlstadskidningen bifogas
Efter föredraget antecknade sig 12 nya med-
lemmar, så att hela föreningens antal uppgick
till 98. —

§1

Upplästes protokoll för föregående möte,
årsberättelsen samt revisionsberättelsen, hvor-
efter ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

§2

Företags val af styrelse. Afsägelser hade in-
kommit från tre af de forna styrelsemed-
lemmarna, nämligen främa ~~Skagum~~
och Larsson, samt präben Karlberg. Valen
skedde med slutna sedlar och utföll så, att
fru Heuberg återvaldes med 42 röster och
nyinvaldes fru Melin med 36, präben Anna
Henström med 29, präben ^{Anna} Ljungqvist med 27
och präben Sofia Svensson med 23
röster. Närmast i röstetal kommo präben
Kvistström med 18 och präben Maria Larsson
med 17 röster.

§3

För revisorer återvaldes präbarna Maria
Larsson och Gilda Åkert och till revisors-
suppleanter präbarna Vilhelmina Adamsson
och Anna Jansson.

Att justera aftnens protokoll utsejas från
Kirchen och präben Karlberg.

Efter att ha för fast förenings uppmärksamhet därpå, att dess medlemmar äga rättighet att väcka förslag till frågor att behandlas i kon-
trollstyrelsen, påpekat, att jur. band. frik. G. Stenstedts broschyr "Den svenska kvinnans rättsliga ställning" varc synnerligen lämplig för förenings medlemmar att taga del af, om talat att föreningen erhållit ett gratis exemplar af Social Tidskrift och att den jämte Dagny finnes att låna hos ordföranden, uppläst borgmästare C. Lindhagens andra motion ut förre arets riksdag om politisk rättelse för kvinnor, i bokhet omnämnt kvinnans rättsliga ställning i Berlin och dess resultat, avslutades mötet.

Efter förhandlingarna gittes ett animeradt och talrikt besök i Samboam.

Värmland.

1 April.

Den kvinliga delen

av rösträttsfrågan behandlas knappast ännu på allvar utanför kvinnornas krets eller rättare — man kan gott påstå det — utanför den lilla krets av kvinnor, som äro särskilt inträskade av denna sin fråga. De flästa andra, kvinnor så väl som män, torde uppfatta den kvinliga rösträttsrörelsen ungefär som något slags modärnare upplaga av de gamla fruntimmersföreningarna för ett eller annat vackert ändamål. I alla händelser känna de sig inte behöva ta någon annan än den allra mäst platoniska befattnings med rörelsens syftsmål: man har nog av frågorna för dagen, man behöver väl inte bry sin järna med sådana frågor som möjligen bli aktuella om hundra år.

Det är den gamla historien med alla reformkrav. Från något håll i samhället höjes ett rop: det sker oss orätt! — Ingen rör på sig, ingen hör något. — Andra röster stämma in i ropet. — Altjämt ingen värkan: man låtsas inte märka någonting. — Rösterna fördubblas, ferdubblas, ropet växer i omfattning och styrka. — Då börjar en och annan att lyssna och se vred ut: vad vill det här säga, vad är det för upprörande nyheter man kommer med? — det är tydligen meningen att omstörta samhället, att vända upp och ned på gammal, fader-
närvd ordning, här gäller för alla sanna fosterlandsvänner, alla som skatta och älska vad vi lärt oss hålla högt och heligt att gripa till vapen för dess försvar! — Men alt fortfarande, alt mäktigare och omotståndligare bruser de rättskrävande rösternas kör, lik dån av en starkt stigande vårfloed som hotar att översvämma bälverk och bryta dammar; den bönfallande tonen i ropet övergår till en befallande. — Och då ha de först så döva och oätkomliga, sedan så strama och förnärmade ingenting annat att göra än kapitulera med så mycken värdighet de kunna åstadkomma.

Rätten i politiken är som ett litet barn: den är jälplos, förmår ingenting — förr än den vuxit sig till makt; då först frågar man efter den. Det är brutalt, men det är så.

Med stigande kultur skall man väl dock efterhand vänja sig att tillmätta rätten dess betydelse, i och för sig, inte bara väga den på den grova maktvägen. Och redan nu fins det de som äro villiga att pröva en sak förnuftigt, även om det inte står en makt med sina hårda nävar bakom den. Hos dessa är det kvinnorna redan nu kunna påräkna något gehör för sin fordran på medborgarrätt i stat och kommun.

För dem som uppfatta frågan så hade fröken Wahlström åtskilligt av inträsk att anför i det föredrag hon höll vid stadens kvinliga rösträttsförenings årsmöte i tisdags kväll. Hon hade, i överensstämmelse med statsvetenskapsmännens något abstrakta syn på rösträtten såsom ett av samhället (genom vem?) utdelat förtroendeuppdrag, formulerat sitt ämne till en fråga: "Bör vårt offentliga liv längre undvara kvinnan?" Man kom att tänka på den bekanta ärkebiskopliga omvändningen av förhållandet

mållan kyrkan och tiden (»kan tiden undvara kyrkan, nog kan kyrkan undvara tiden»): det är inte, åtminstone inte i första rummet frågan om kvinnans inträde, utan om samhällets inträde, det gäller att utreda och avgöra om inte detta senare behöver kvinnans direkta medverkan.

Fröken Wahlström utförde motiveringen för sitt jakande svar på denna fråga med särskild betoning av den artskilnad i könens begåvning, som Ellen Key så klart och övertygande framhållit och belyst. Kvinnans inträde i vårt offentliga liv får sålunda inte betraktas blott kvantitativt, som en likartad tillökning i den förut befintliga väljarmassan. I så fall kunde det vara mera likgiltigt om hon hade rösträtt eller inte — det är, som talarinnan citerade efter en satirisk författare, inte säkert att tusen får är klokare än hundra. Utan kvinnans insats i offentligheten måste ses kvalitativt, såsom tillförande denna offentlighet beståndsdelar vilka för närvarande saknas men mer än väl behövas däri. Staten drager i våra dagar allt flere sfärer in under sitt hägn; många angelägenheter vilka förut tillhörde privatlivet läggas in under samhällets uppsikt och omsorg. Och därigenom växer också det, även oavsett denna utveckling, förefintliga om än omedvetna behovet av den »sambällsmoderlighet», som endast kvinnan kan förvärfva. På många områden skulle kvinnans offentliga medarbete föra in nya, ur konkret rättskänsla och erfarenhetsvunnen insikt härflytande sätt att behandla de samhälliga angelägenheterna, och om redan nu några av dessa områden stå henne öppna, så blir hon dock även där föga använd, därför att hon i sin rättslösa ställning inte har det anseende, den värdighet i offentligheten som räddar henne från glömska, när förtroendeuppgifterna utdelas.

Inträssanta voro de erfarenheter som talarinnan anförde från de oförvägna länder — fyra nordamerikanska och åtskilliga australiska stater — som öppnat sitt politiska liv för kvinnan. Dessa erfarenheter ådagalade först och främst att kvinnorna korsa partilinierna: de stödjade det parti, som de finna villigt att värka mest för de

mål som ligga dem själva om hjärtat, det må sedan kalla sig konservativt, liberalt eller radikalt. Bland dessa mål står nykterheten främst — inga ha ju så bittra erfarenheter av fylle-riets förbannelser som kvinnorna, mödrarna, hemfridens vårdarinnor. Nya Zeelands förträffliga lagar mot alkoholismen ha stiftats efter kvinnornas

1893 där erhållna rösträtt. — Vidare ha kvinnorna brukat sitt politiska inflytande för den sociala skyddslagstiftningen så väl för kvinnor och barn som för män — det nya släktets fostrarinna ställer sig av instinkt emot människomaterialets försämring och förstöring. Särskilt i Wyomings stora gruvindustri ha kvinnorna ingripit till arbetarnes skydd.

Wyoming är för övrigt kvinnorösträtts moderland. Redan 1869, medan det ännu var blott ett s. k. territorium, fingo kvinnorna där politisk medborgarrätt, och när sedan 1891, då Wyoming nått det invånarantal — 60,000 — som erfordras för inträde bland de Förenta Staterna, det blev tal om att möjligen kvinnornas rösträtt skulle bli ett hinder i vägen för detta inträde, uttalades det bestämt: »Hållre stanna vi i hundra år utanför unionen än vi uppgiva denna rätt». Och något mer än ett decennium senare, 1902, utsände Wyomings guvernör till de övriga staterna en cirkulärsskrivelse, vari han på det varmaste anbefalde den kvinliga rösträtten, dels därför att den brukades till att främja goda och gagneliga lagar och dels därför att den så kraftigt bidragit till högre moral inom representationen.

Att kvinnorna trots dessa gynnsamma erfarenheter inte hittills äro röstberättigade (och valbara — fastän de alltid rösta på män till representanter i statsparlamenten) i mer än fyra amerikanska stater, beror förnämligast på deras ovilja att försvära sig åt det ena eller andra partiet: alla partier fria till dem, men de ge sitt ja endast till dem som vilja värka för de mål som ligga dem om hjärtat.

Den lilla erfarenhet man i vårt land har av kvinnans insats i det offentliga pekar i samma riktning. Det är förnämligast vid huvudstadens stads-

fullmaktigeval som kvinnorna haft något tillfälle att något ådagalägga sina syften och sympatier. Vid dessa val, i vilka de på sistone deltagit proportionellt något talrikare än männen (14½ mot 13 proc. av de röstberättigade — vilket levande kommunalinträde den 100-gradiga skalan ändå skapar!) ha de i allmänhet röstat på vänstersidan. Men detta ha de gjort inte därför att de äro vänsterkvinnor överlag, utan därför att vänstersidans kandidater velat göra något för att avjälpa vissa svåra missförhållanden, som uppröra kvinnorna, särskilt de eländiga bostadsförhållandena (50,000 inneboende!), som utgöra en skam för Stockholm, men som de gamla konservativa medlemmarna av fullmaktige-kåren, ofta själva på ett eller annat medskyldiga till deras uppkomst, inte vilja bry sig om. Beaktansvärt är också, att den kvinliga rösträttsorganisationen är den enda politiska sammanslutning, i vilken alla klasser och alla partier äro företrädade. —

Vårt offentliga liv komme altså sannolikt att gestalta sig åtskilligt annorlunda, om kvinnorna släpptes in där. Det bleve nog mindre abstrakt, och kargt och hårt, och det kunde då verkligt behövas. Mäntro det skulle bli sämre i något avseende? Därom upplysa naturligtvis inte kvinnorna. Och inte håller tyckes det ha sports något i den vägen från den kvinliga rösträtts länder.

I fråga om de politiska partiernas ställning till kvinnans rösträtt är det ju anmärkningsvärt att Englands konservativa visat större sympati för denna reform än de liberale, som dock troligen låtit sig påverkas av den i denna punkt gammalt testamentligt omedgörlige Gladstones auktoritet. Hos oss är det som bekant företrädesvis från vänster kvinnorna fått understöd i sin politiska emancipationssträvan. Men även åtskilliga konservativa ställa sig inte obenägne däremot. För att komma fram till målet för denna strävan kunna dock kvinnorna säkerligen inte räkna så mycket på vare sig det ena eller andra partiet — liksom partierna inte kunna räkna på dem. De måste nog göra't själva, de liksom alla andra, som havt en sak att kämpa fram mot århundradens traditioner och fördomar.

Justerad:

Eva Wahlström.

Nanna Karlberg.

Protokoll, hållet vid F. H. P. K., Karlstad,
sammanträde i Tjäderstolan d. 14. 11. 1905.
Ordförande: Fru Hellberg.

§ 1. Mötet öppnades af ordföranden
med ungefär följande ord:

"Det fins väl inte - eller borde åtminstone
inte i hela vårt land finnas en krets af
människor, förenade i arbete för ett gemen-
samt mål, hvilka, då de i höst för första
gången sedan sistlidna vår åter samlas
till detta sitt arbete, icke känna ett behof
af att vid sitt möte, i synlig eller osynlig mät-
to, se närvarande och hälsa såsom hedersgäst
vår nya, vår gamla flagga.

Alla vita vi, hvad det innebär, att vår
flagga förändrats; alla ha vi under sommarens
strider känt oändligt mycket mera lefvande
än någonsin förut under vårt lif, hvad det
vill säga att ha ett fosterland, känt, huru
våra egna sorger, onsorger och intressen lik-
som krympt och förbleknat inför onsgen
om det större - fäderneslandet. Och när nu
ändtligen i höst vår nya flagga gick upp
öfver den afslutade striden, ha vi nog alla -
kvinnor åtminstone - känt samma lust
att låta våra händer smekande fara öfver
henne, att tala till henne i trygghet vackra
löftets ord, - känt en lefvande önskan att
kunna bidra till, att hon måtte blifva
symbolen för ett ständigt fritt och vackert
växande land.

Vi kvinnor få icke intala oss, att vi där-
vidlag, ingenting förnä. Just på vår beskaffenhet,
på arten af våra personligheter, på vårt sätt att
känna, att tänka och tala beror vårt lands inre
styrka och växtkraft långt mer än vi kanske
själfva ana och förstå."

Härpå afsjöngs unisont: "Du gamla, du fria" etc.

§ 2. Upplästes protokollet öfver föregående sammanträde.

§ 3. Framhöll ordf. att tiden nu var inne att söka förvandla Karlstads S. N. P. R. från en blott och bart existerande förening till en levande sådan. Att då och då inkalla främmande föreläsare, hvilka höllo föredrag som inte åtföljdes af diskussion, var en alldeles för schablonmässig tillvaro för föreningen. En diskussionsförening var den rätta formen. Styrelsen hade till detta sammanträde från C. S. A. anskaffat ett föredrag af Rektor Natanael Beskow, "Social kunskap - en medborgarplikt", i tanke att detta föredrag skulle kunna gifva anledning till diskussion. Vid genomläsning af föredraget inom styrelsen hade detta emellertid befunnits vidröra alltför många och djupgående frågor för en enda aftons diskussion. Det kunde egentligen betraktas som en inkörsport till en rad diskussioner i sociala frågor. - Styrelsen ville med anledning af ofvanstående föreslå föreningen att för framtiden försöka göra föreningen till en diskussions- och studieförening. Sammanträden borde hållas en gång i månaden, och vid hvarje sammanträde borde bekantgöras, hvad som skulle diskuteras vid det nästföljande, så att intresserade och lifaktiga föreningsmedlemmar kunde genom läsning af lättfattlig litteratur o. d. sätta sig in i ämnet.

§ 4. Upplästes af ordf. Rektor Beskows föredrag.

§ 5. Godkände föreningen den i § 3 antydda arbetsplanen.

§ 6. Frågade ordf., om intresserade medlemmar af föreningen ville såsom en ringbörjan till en studiecirkel genom anteckning, på en lista förbinda sig att läsa Social Tidskrift, hvilken föreningen gratis erhållit under år 1905. Häftena skulle cirkulera bland de antecknade efter af styrelsen uppgjord ordning och få behållas en vecka. Åtskilliga medlemmar befunnos villiga här till.

§ 7. Omvaldes fru Hellberg genom öppen omröstning till föreningens ombud i Centralstyrelsen.

§ 8. Omvaldes liksåledes genom öppen omröstning till revisorer af Landsföreningens räkenskaper fröknarna Anna Roos och Hulda Lundin samt till deras suppleanter fröknarna Stina Lviint och Mathilda Lilow.

§ 9. Omnämnde ordf., att styrelsen nästa år ämnade föreslå årsavgifternas höjande till 1 kr, styrelsen obetaget att i enskilda fall bevilja nedsatt avgift för mindre bemedlade.

§ 10. Antecknade sig de som önskade deltaga i studiecirkelarna.

§ 11. Förklarades mötet upplöst.

Att föreningen vid sammanträde den 6 Dec. godkände detta protokoll antygga och tecknade, som var närvarande vid sammanträdet

Anna Hellberg Emma Ormberg

Protokoll, hållet vid sammantäde i
F. K. P. R. i Karlstad den 6.12.1905.

Ordförande: Fru Guda Hellberg.

§ 1

Mötet öppnades af ordföranden.

§ 2.

Fru Trigga Carlberg, Göteborg, höll föredrag
om "Kvinnor och Fattigvården."

§ 3.

Ordföranden framförde till fru Carlberg
föreningens tack för det utmärkta föredraget.

§ 4.

Ordföranden uppläste protokollet från
föregående föreningsammansättade, hvilket
protokoll af föreningen godkändes.

§ 5.

Ordföranden ombad Fru Anna Helleberg
och fröken Elva Moberg att efter sam-
manträdet slut skriftligen intyga, att
ofrannämnda protokoll blifvit uppläst och
godkänt, i och för det protokollsutdrag an-
gående valet af ombud i Centralstyrelsen,
som skulle öfversändas till Verkställande
Utskottet i Stockholm.

§ 6.

Ordföranden uppläste en till styrelsen samma
dag ingången skrifvelse från Landsföreningens
Verkställande Utskott. I denna skrifvelse
påpekades, att det med anledning af den
politiska situationen vore särdeles önsk-
värdt, om kvinnorna kunde åstadkomma
så kraftiga opinionsyttringar som möjligt
för sin rösträtt; och redogjordes för de åtgärder,

som i andra håll vidtagits i detta syfte.

§ 7.
Släpfter följde en kort diskussion angående
den form Karlstads F. K. P. R. borde gifva åt
sin opinionsyttring.

§ 8.
Votering anställdes, genom hvilken föreningen
med 13 röster mot 10 beslöt att anordna ett
offentligt kvinnomöte, hvilket skulle insända
en skrifvelse till regeringen. Minoritetens förslag
var, att föreningen under pågående samman-
träde skulle antaga sådan skrifvelse.

§ 9.
Föreningen beslöt att om inga hinder mötte
hålla mötet i Rådhuset d. 11 dec.

§ 10.
Ordföranden uppläste ett af styrelsen affat-
tadt förslag till sådan skrifvelse.

§ 11.
Föreningen beslöt, att detta skrifvelseförslag
skulle föreläggas det blifvande mötet
till antagande.

§ 12.
Till protokollsjusterare valdes fröken Berta
Fegelin och fru Gerda Melin.

§ 13.
Förklarades mötet upplöst.

Emmy Melin, sek.

Protokoll hållet vid sammanträde i
F. H. F. R. i Karlstad den 8 Febr. 1906

§ 1.

Mötet öppnades af föreningsordf. Fru Gerda Hellberg, som inledningsvis uttydte, att en tid af aktivt deltagande i arbetet för h. p. r. väntade varje intresserad föreningsmedlem.

§ 2.

Protokoll från föregående möte upplästes och godkändes af föningen, då de, som uttröt att justera protokollet på grund af mellankommande hinder, ej satts i tillfälle att fullgöra sitt uppdrag.

§ 3.

För att justera aftnens protokoll valdes fruarna Rotman och Stave.

§ 4.

Fru Gerda Hellberg lämnade en kort redogörelse öfver Norrköpingsmötets program och stannade särskildt vid diskussionen och beslutet i masspeltionsfrågan.

§ 5.

Norrköpingsmötets anhållan att nästa centralstyrelsemöte skulle få afhållas i Karlstad tillkännagafs af fru Hellberg och besvarades med enhälligt ja.

§ 6.

För rättsbyrå i Karlstad föreslogs frökn. Kaelhoff, Oldevig, Tirstrom och Agneta Svensson. Fröken Oldevig åtog sig uppdraget.

§ 7.

Härefter följde en rätt liflig diskussion, om vilken skäl, som vanligen framhållas

mot k.p.r. och huru dessa skäl kunna och böra be-
mötas. I discussionen deltog fruarna Hellberg,
Bratt, Örbom och Hellberg samt frökenarna
Svensson och Fjörström.

§ 8

Föreningens ordf. uppmanade samtliga för-
eningsmedlemmar att energiskt arbeta för den
igångsatta kvinnornas masspetition till reg-
eringen för k.p.r. och klargjorde planen i
arbetets gång. Petitionslistor utlämnades, wor-
efter mötet avslöts.

Justeradt. Elin Rothman Karin Stawe

Protokoll, hållet vid sammanträde
i F. H. P. R. i Karlstad d. 16 mars 1906.

§ 1.
Sammanträdet öppnades af ordf. fru G. Hellberg.

§ 2.
Protokoll från föregående sammanträde
upplästes.

§ 3.
Att gistera dagens protokoll valdes
fråarna A. Bratt och G. Melin.

§ 4.
Uppläste ordf. ett af styrelsen uppgjordt
förslag till ändring af stadgarna §§ 1, 2 och 3,
hvilket återfinnes i styrelseprotokoll af 10/3.
Förslaget antogs preliminärt genom
öppen omröstning, enhälligt.

§ 5.
Inledde ordf. diskussionen i Hjärnarinne-
frågan med ett kort anförande, hvare
framhölls, att det hushliga arbetet, sedan
industrien öfvertagit en stor del af kvin-
nans förra dagliga sysselsättningar i
hemmet, kommit i ett visst osäker
stillstånd. Vi hade t. ex. Traditionen,
d. v. s. den från mor till dotter i arf-
lämnade hushållskonsten i stort sett
bortfallit, ett missförhållande, som man
i vår tid sökt afhjälpa genom under-
visning i hushig ekonomi för flickor.
En del af de frågor, som sammanfattas
i ordet Hjärnarinnefrågan, borde kanske
ses i detta sammanhang.

§ 6.

Härefter redogjorde ordf. för de åtgärder till tjänarinnefrågas lösning, som föreslagits i boken "Solidar", hvares 2 första kapitel upplästes.

§ 7.

Ordf. uppställde slutligen förslagsvis följande punkter till diskussion:

1) Skär våra flickors uppföstran och andan inom hemmen i samband med de svårigheter, som sammanhånga med tjänarinnefrågan?

2) Hvad är det som gör, att det hushålls arbetet är så föga omtyckt och arbetsklassens flickor hellre bli allt annat utom tjänarinnor?

3) Är det en önskvärd utveckling, att hemmets arbete bestides med hjälp af utom hemmen bosatta tjänare? Om det inte är så, hvad kan göras för att förhållna den?

4) Böra hushållsdrarna stå ss. fiender eller bundsförvandter till den fackföreningsrörelse, som tjänarinnorna på sina håll börjat för att höja sig själva och sin ställning?

§ 8.

Föreningen beslöt att börja diskutera punkt 2. - Under diskussionen yttrade sig fruar Bratt, Forsgren och Hellberg samt fröknar Ekstam, Nordlöf och Svensson.

§ 9.

Föreningen beslöt fortsätta diskussionen vid följande sammankomst, hvarpå mötet förklarades upplöst.

Justeradt Agnes Bratt Berda Melin.

Protokoll hållet vid sammanträde i F.H.F.R. i
Karlstad den 27 Mars 1906

81

Sammanträdet öppnades af Föreningens ordf. fru G. Hellberg.

82

Protokoll från föregående sammanträde upplästes.

83

Att justera aftnens protokoll valdes fruarna Bratt och Melin.

84

Beslut fattades att vid sidan af annonsering fortsätta använda budskapsvägen för att underrätta medlemmarna om Föreningens möten och angelägenheter.

85

Sedan fru Hellberg framlagt hufvudtankarna i den på föregående sammanträde gjorda diskussionen i tjänarinnespågan, fortsattes denna diskussion.

I diskussionen, under hvilken den aktuella frågan utvärderades från flera synpunkter och många varmhyrtade och lärorika uttalanden gjordes, i hvilka bland annat betonades, att orsaken till rådande missförhållanden i denna sak icke må ensidigt sökas på tjänarinnesidan, deltog fruarna Lidman, Dyrssen, Bratt, Stenström, Palmgren, Urdén, Nordensvan, Ryman och Hellberg samt frökenarna Svensson och Wigelin.

86

Ordföranden underrättade föreningen om, att fru Emilie Bromé den 2 april kommer att hålla ett föredrag om krig och stillhet samt att fru Bromé kommer att öfvervara Föreningens årsmöte den 3 april och då hålla ett röst-rättsföredrag.

87.
Möte förklarades upplöst.

Justerad - Agnes Matt Gerda Melin.

Protokoll, hållet vid föreningens för
kvinnans politiska rösträtt årsmöte i Karl-
stad i Tjäder skolau d. 3 april 1906.

§ 1.
Öppnades mötet af ordf. fru Hellberg

§ 2.

Fru Emilia Broomé höll ett med största
intresse åhördt föredrag om den kvinnliga
rösträtten i olika länder. Ordf. framförde
efter föredragets slut till fru Broomé
de närvarandes tack.

§ 3.
Protokollet från föregående sammankäde
upplästes.

§ 4
Att justera dagens protokoll valdes
fru Gerda Stenström öfverkon Bertha Wegelius.

§ 5.

Årsberättelsen upplästes samt revisionsberättelsen, hvarefter ansvarsfrikhet beviljades styrelsen.

§ 6

Tal af styrelse förtogs med slutna sedlar, och utföll detta så, att fru Gerda Hellberg återvaldes med 51 röster, fru Emmy Melin med 48, frk Sofia Svensson med 46 och frk Anna Ljungquist med 37, samt nyvaldes frk Greta Oldevig med 35 röster.

Närmast i röstetal kommo fru Agnes Bratt med 22 samt fröknarna Signe Palmér och Josefina Jansson med 9 röster hvardera. Dessutom afgifvos en del stänkröster. - Frk Anna Wenström hade anhängit att ej komma i åtanke till event. återval.

Genom öppen omröstning valdes till revisorer fröknarna Maria Larsson och Hilda Allert samt till deras suppleanter fröknarna Anna Jansson och Thyra Sundström.

§ 7.

Tattades definitivt beslut angående den vid föreningssammanträde 16. 3. föreslagna ändringen af stadgarnas §§ 1, 2 och 3, hvarvid styrelsens förslag antogs.

§ 8.

Förklarades mötet upplöst.

Justerat: Gerda Wenström Rutha Olsson-Wegelin

Protokoll hållet vid sammanträde i
Karlstads F. K. P. K. i Tjädurskolan fredagen
d. 7 dec. 1906. Ordf. fru Gida Hellberg.

§ 1.
Förklarade ordf. mötet öppnadt.

§ 2.
Upplästes protokoll från föreg. sammanträde.

§ 3.
Förtoogs med slutna sedlar val af medlem
och suppleant i Centralstyrelsen, och utföll
valet så, att till ord. medlem utsågs fru Gida
Hellberg med 30 röster och till suppleant
frk Sofia Svensson med 20 röster. Närmast
i röstetal kommo frk Palmér med 10 och
frk Josefina Jansson med 4 röster.

§ 4.
Uppmanade ordf. de kommunalt röstberättigade
kvinnorna till deltagande i det snart förestående
stadsfullmäktigeval, och upplystes om, att kvin-
nornas röster här i K-d f.n. uppginge till
omkr. 2.500 samt påmindes om de listor med
fullmakter, som af F. K. P. K. utkändts till stadens
alla kommunalt röstberättigade kvinnor

§ 5.
Upptoogs frågan om hvad som här i K-d vidare
kunde göras för masspetitionen. Diskuterades huru-
vida en namnsamlingsdag skulle föranstaltas här,
ss på många andra ställen skett, och uppdrog
föreningen åt styrelsen att anordna en sådan dag
mellan jul och nyår.

§ 6.
Upptoogs till behandling en del saker rörande Centralstyrelseniödet
här i K-d i jan. Till lokal för den offentliga diskussionen

§ 7.

Tillfrågades föreningen af ordf. om diskussionsförelägg
för Centralstyrelsemötet, men afgafs inget sådant förslag.

§ 8.
Besluts hemtaga 100 st. föreningsmärken.

Rekommenderades af ordf. div. skrifter: rösträtts-
frågan m. m.

Gerdie Hellberg.

Protokoll vid styrelse-sammankände den 20 Dec. 1907.
Närvarande Stämans Medl. och Heltberg, Stöckmann
Sjvingkvist och Benner.
§ 1.
Besluts att sammankändelsen hållas i början av Mars,
eventuellt den 7 eller 5 Mars.
§ 2. Besluts att ej sammankämmas i Social Tidnings ö. Rätt.
§ 3. Besluts att ej anordnas sammankändelser.
§ 4. Besluts att den Agda Montelius föreläsning i hem-
mets tjänst (hänf. S. 4.) skulle uppläsas på samfundet.
§ 5. Besluts anmunda den fulla Stämans tillfälle om det på
ordnande utöfnes.

184.
 Abhandlungen in fünf Bänden
 Centaurea nemoralis : par.
 1907

Protokoll öfver Styrelsesammanträden i F. H. P. R.

1904.

Den Sammanträdde Styrelsen och beslöt att till årsmötet kalla fru Frigga Carlberg från Göteborg att hålla föredrag. — Senare ingick svar från fru Carlberg att hon kunde infinnas sig den 14 april och framsköts sålunda årsmötet till denna dag. —

På Styrelsesammanträdet beslöts vidare, att Styrelsen skulle afskicka en tacksamhetsbrevelse till häradshövding Karl Staaff med anledning af hans motion i Riksdagens Andra Kammarer om reformer i gift kvinnas beskattning

Vid den 18 april höll Styrelsesammanträde närvaro fröarna Leellberg och Stågholm, fröarna Wiström och Karlberg. Fröarna Wiström och Ahlsson lykte funktioner så, att fröarna Ahlsson blef vice ordf., fröarna Wiström backadör. Öfriga Styrelsemedlemmar bibehålla sina frö befattningar.

Till borgmästaren O. S. Lindhagen afläts ett Sympati- och tacksamhetsutbalande med anledning af hans motion i Riksdagens Andra Kammarer om politisk rösträtt för kvinnor.

Den 20 april höll ytterligare ett Styrelsesammanträde — närvarande fru Leellberg, fröarna Wiström, fröarna Karlberg —. Därvid beslöts att enligt uppmaning från Centralföreningen skrifvelser skulle afläts till ett flertal af länets riksdagsmän med begäran att de skulle biträda borgmästare Lindhagens motion vid dess föredragande i riksdagen. Till baktäckare Wiström från Kustinhamns församling sändt en tacksamhetsbrevelse med anledning af att han i konstitutionsutskottet förordat herr Lindhagens motion. — Från herr Jansson i Krabben aukom senare ett svar, att han ämnade rösta bifall till motionen i fråga.

Den 20 april ^{genomgick} ~~besluts~~ för styrelsesammanträde. Närvarande
fr. Heuberg, präben ~~Hirström~~ ^{fr. Heuberg}, centralstyrelsens cirkulär-
skrifvelse N:G, hvorefter besluts att rösta för
icke avslutning till Internationella kvinnoförbundet
i frågorna om ~~kvinnor~~ ^{kvinnor} organisationen liksom med t. l.

Den 10 november 1904. När. fr. Heuberg, präben Hirström,
präben Karcher.

Efter överläggning afbestämdes att utföranden att
här efter, om till. Paul. präben Signe Björklund kunde
komma till Karlstad och hålla ett föreläsning i kommunala
frågor till hälsammanträdet. Om präben Björklund ej
kunde komma, skulle utföranden vänta sig till fr. Paul.
fr. P. Stenstedt.

Ett cirkulär till Lärda till kommunalt röstberättigade
kvinnor med anledning af det förestående stadfullmäktige-
valet affattades.

Besluts avslutning till centralstyrelsens förslag, att
härifrån är redogörelsen skulle insändas till den
att sedan införas i den ~~officiella~~ ^{officiella} alla föreningar i Geme-
nerna ärberättelsen.

Den 22 november. Närvarande fr. Heuberg, fr. Stenstedt,
präben Hirström, präben Karcher.

Ett förslag i cirkulär till kommunalt röstberättigade
kvinnor från Engelholm genomgicks, och gjordes en del
ändringar i det förslaget för Karlstad, affattade.

Bestämdes hälsammanträdet till den 5 december,
då präben Björklund var rikig införas sig till den dagen.

Den 3 mars 1905. När. fr. Heuberg, fr. Stenstedt, präben Hirström, präben
Karcher. Besluts att fr. Heuberg skulle tillhöra till. dr. Lyda
Hirström, om han inte håller ett föreläsning i ämnet.

Protokoll hållet vid sammanträde med styrelsen för S. K. P. K. i Karlstad 30 April 1905.

Närvarande: fru Gerda Hellberg, fröknarna Anna Åbergquist, Anna Wenström och Sofia Svensson samt undertecknad Emma Melin.

§ 1. Företogs val, hvarvid valdes:
Till ordf. fru Hellberg, f. v. ordf. frk Åbergquist,
f. sek. fru Melin, f. v. sek. frk Wenström och
f. skattmästare frk Svensson.

§ 2. Besluts utdelande till alla föreningsmedlemmar af "Årsberättelser för landsföreningen och lokalföreningarna för kvinnans politiska rösträtt 1904" samt att härför upptaga en afgift af 5 öre pr exemplar.

§ 3. Besluts, att en skrifvelse skulle aflämnas till en hvar af länets 14 riksdagsmän med anhållan om deras bistånd för den kvinnliga rösträtts-saken vid rösträttsfrågans omedelbart förstående behandling inom riksdagen, samt att därtill skulle fogas ett ex. af i föreg. § nämnda årsberättelse.

§ 4. Besluts beviljande af ansökan om frihet för centralstyrelsen efter uppläsande af kassaförvaltarens rapport.

§ 5. Afhandlades åtskilliga allmänna ärenden angående föreningens verksamhet.

§ 6. Besluts anordnande af

budkaple inom föreningen.

Emmy Melin, sek.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad, maj 1905

Närvarande: fru G. Hellberg, förknamna
A. Ljungquist, A. Wenström i S. Svensson
samt undertecknad E. Melin.

§ 1. Besluts uttändande till olika
håll af förfrågningar rörande föredrag,
m. m.

§ 2. Besluts att frågan om studie:
cirklar skulle upptagas inom föreningen.

Emmy Melin.

Protokoll vid styrelsesammanträde
i S. K. P. R. i Karlstad d. 28 sept. 1905.

Närvarande: fru Gerda Hellberg, förk:
nama A. Ljungquist, A. Wenström och S. Svens:
son samt undertecknad E. Melin.

§ 1. Öfverlemnades till föreningen

§ 2. Besluts anordnande af upp:
läsning i nov. månads början af N. Beskow's
"Socialt kunskap - en medborgarplikt", och fäukte man sig
efter uppläsningen på diskussion till stånd;
detta sammanträde var afledt endast för

föreningsmedlemmar.

§ 3. Besluts att längre fram i november månad söka få föredrag hållet, antingen af fru Sigga Carlberg, Lrk Kerstin Hesselgren eller fru E. Bromer.

§ 4. Besluts att låja en studie: cirkel för styrelsemedlemmarna, hvarvid fört jur. kand. G. Stjernstedts "Den svenska kvinnans rättoliga ställning" skulle genomgås.

Protokoll vid styrelsesammanträde i F. K. P. R. i Karlstad 7. 11. 1905.

Närvarande: samtliga styrelsemedlemmarna.

§ 1. Besluts att uppläsningen af N. Beskow's "Social kunskap - en medborgarplikt" skulle äga rum tisdagen d. 14. 11.

§ 2. Uppdrogs åt fru Hellberg att vid nästa sammanträde, utsatt till d. 9. 11, inkomma med förslag till diskussionspunkter med anl. af uppläsningen.

§ 3. Afhandlades diverse frågor rörande uppläsningseftonen, lokal därför m. m.

§ 4. Besluts föreslå höjning af årsavgiften från 75 öre till 1 kr.

Emmy Wehn, sek.

Protokoll vid styrelsesammanträde i F. K. P. R. i Karlstad 9. 11. 1905.

Närvarande: fru Hellberg, Lrk Ljungquist och Wenström samt understeknad Emmy Wehn. Afhandlades frågor rörande det

förestående föreningsammansamlingen m. m.

Emmy Melin, sek.

Protokoll, hållet vid styrelsesammansamlingen
i S. N. P. R. i Karlstad d. 22. 11. 1905

Närvarande: fru Hellberg fröken Svensson och
Ljungquist samt undertecknad E. Melin.

§ 1. Besluts vidtala fru Ann Margret
Holmgren att hålla föredrag om kvinnans
politiska rösträtt lörd. d. 2 dec. * Lokal:
Klara ordenshus, och besluts, att annonser
härin skulle införas i tidningarna.

* hvilket sedan på grund af lokalhinder måste ändras till d. 4. 12.

§ 2. Besluts att fru Frigga Carlbergs
föredrag skulle hållas onsdagen d. 6 dec.,
för allmänheten, med diskussion efter förutbestämd
samma.

Emmy Melin, sek.

Protokoll, hållet vid styrelsesammansamlingen
i S. N. P. R. i Karlstad d. 7 dec. 1905.

Närvarande: fru Hellberg fröken Ljungquist och
Svensson samt undertecknad E. Melin.

§ 1. Emedan från flera hålls förports
önskan, att det till nästa vecka bestämda
mötet i rådhusalen äfven skulle få besökas
af herrar, besluts styrelsen att ändra det
i allm. sammankommet d. 6. 12 fattade beslutet,
att mötet endast vore afsedt för kvinnor,
och besluts att om denna förändring under-
rätta de i sammankommet d. 6. 12 närvarande

medlemmarna.

§ 2. Besluts fråga fru Byrsten, om hon
vore villig öppna mötet på rådhusalen

Emmy Melin, sek.

Protokoll vid styrelsesammanträde i F. K. P. R.
i Karlstad d. 14. 12. 1905.

Närvarande:

§ 1. Afhandlades åtskilliga frågor angående
afsändandet till regeringen af den i mötet i
Rådhusalen fattade resolutionen, bestämdes
hvilka personer, som skulle ombedjas under-
teckna densamma m. m. ^{Listan?}

§ 2. Besluts göra förfrågan hos föreläsnings-
föreningens styrelse ang. föreläsningar, lämpliga
för F. K. P. R.

Emmy Melin, sek.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
F. K. P. R. i Karlstad 4. 1. 1906.

Närvarande: fru Hellberg, fru Ljungquist och
undertecknad E. Melin.

§ 1. Affattades en skrifvelse, afsedd att
tryckas och utsändas till samthiga riksdagsmän
i riket.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad d. 30 jan. 1906.

Närvarande: fru Hellberg, frk Ljung-
quist och Svenson samt fru Melin.

§ 1.

Besluts att eventuellt hålla förenings-
sammanträde i Tjäderu torsdagen d. 8 febr.
1906 och att därvid skulle förekomma:

a/ Meddelanden från centralstyrelse-
mötet i Norrköping

b/ Diskussion om de vanligaste skälen
mot och för kvinnans politiska rösträtt

c/ Uppmaning att flitigt arbeta för
kvinnornas masspetitioner samt utdelning
af petitionslistor.

§ 2.

Öfverläts åt ordf. att göra större rekvisi-
tioner af flygblad angående S. K. P. R.

§ 3.

Besluts att prenumerera på Social Tid-
skrift 1906.

§ 4.

Besluts att låta trycka 1000 st. masspetitions-
listor.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad d. 10 mars 1906.

Närvarande: fru Hellberg, fru Melin,
frk Svenson och Ljungquist.

§ 1.

Besluts att eventuellt hålla förenings-
sammanträde i Tjäderu fredagen d. 16 mars
och att där skulle förekomma:

a/ Diskussion öfver "Fjärrinnehållaren",
inledd af ordf.

b/ Preliminärt beslut ang. ändring af
stadgarna.

§ 2

Affattade styrelsen följande motiverade
förslag till ändring af stadgarnas § 1, 2 o 3.

Styrelsen vill härmed
föreslå föreningen, att stadgarnas
§ 1 får följande lydelse:

Föreningen har till syfte
att verka för att svensk kvinna
må erhålla politisk rösträtt
på samma villkor som svensk man.

Paragrafen är i sin nuvarande
lydelse formulerad i enlighet
med Sthlmsföreningens stadgar
af år 1902. Den kompletteras
emellertid i dessa stadgar
af ett ganska vidlyftigt "program"
för föreningsverksamheten, som
väl rätteligen bör betraktas som
ett slags aftal om samarbete
för saken mellan kvinnor af
olika partier vid en tidpunkt,
då meningsskiljaktigheterna
voro skarpa och svårigheten att
enås stor. Alldeles ofsedt hvilka
åsikter man har om den utsträck-
ning, som bör gifvas åt valrätten
till Riksdagens Andra Kammar,
torde väl ingen medlem af en
kvinnlig rösträttsförening gå med på
att den bör gifvas åt kvinnorna
i mindre utsträckning än åt
männen. Eller på andra villkor
än åt männen. Likhet inför lagen
mellan män och kvinnor är ju

hvad vi begära.

Särskildt i dessa dagar då svenska kvinnor ur alla samhällslager förena sig i en masspetition om att politiskt rättställas må Fillerhännas svenska kvinna på samma villkor som svensk man, förefaller Karlstadsföreningens § 1 stympad i ett muvarande skick.

På en förenings stadgar bör ju icke något onödigt arbete nedläggas och styrelsen skulle säkert icke ha upptagit föreningens tid och uppmärksamhet med förändring af stadgarnas § 1, om det ej blifvit nödvändigt att förändra § 2. Skulle nämligen stadgarna omtryckas, kan man så gärna revidera dem med en gång.

Angående § 2 föreslår styrelsen, att den får följande lydelse:

"Medlem af föreningen kan
hvarje i Sverige bosatt kvinna
blifva, som fyllt 18 år och till
föreningen årligen erlägger 1 kr.,
hvaraf 25 öre tillfalla Landsföreningen.
På det att icke afgiften må hindra
någon enda kvinna att ingå i
föreningen, äger styrelsen dock
att i särskilda fall bevilja inträde
mot den Landsföreningen till-
fallande årsavgiften, 25 öre."

Årsavgiften, som i stadgarna nu är satt till 50 öre, har ju i själva verket utgått med 75 öre, alltsedan föreningen ingick i Landsföreningen (således från och med år 1904), ty med en års-

inkomst af endast 25 öre pr medlem hade föreningen omöjligt kunnat redas sig. I stadgarna måste emellertid lämnas klart besked om årsafgiftens storlek, och då 25 öre mer eller mindre i de flesta fall inte betyder något för de enskilda medlemmarna, men de samlade 25 öringarna utgöra en god hjälp för föreningen, vill styrelsen föreslå föreningen att med en gång höja afgiften till 1 kr. Då i andra sidan en årsavgift af 1 kr. utan tvifvel för många kvinnor ur arbetarklassen utgör ett bestämdt hinder för inträde i föreningen, föreslår styrelsen, att äfven en lägre årsavgift af 25 öre införas. Genom att frågan om nedsatt årsavgift, där den öfverhufvudtagel kan ifrågakomma, i hvarje särskildt fall hänskjutes till styrelsen torde olägenheterna af två olika årsavgifter inskränkas så mycket som möjligt.

Angående § 3 föreslår styrelsen, att siffran 2 framför sekreterare utgår. Genom denna förändring vinnes, att en af styrelsens fem platser icke blir förenad med något särskildt åliggande. Nödvändigheten att åtminstone till namnet bekläda en funktion inom styrelsen kan tänkas hos många föreningsmedlem välla betänkligheter mot att gå in i styrelsen.

Karlstad d. 10 mars 1906

Styrelsen i Karlstadsföreningen för
kvinnans politiska rösträtt.

§ 3.

Besluts att anställa hos fru Jenny Melander, Skara, om ett föredrag i föreningen måndagen d. 19 mars.

§ 4.

Besluts att fru Emilia Broome's föredrag "Fria krig till skiljedom" skulle anordnas måndagen d. 2 april, event. i Betlehem.

§ 5.

Besluts att föreningens årsmöte skulle anordnas Tisdagen d. 3 april och att fru Broome skulle anmodas att där hålla föredrag om "Kvinnornas rösträtt i andra länder."

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad d. 23 mars 1906.

Närvarande: fru Hellberg, sek. Svensson,
fru Melin, sek. Munster.

§ 1.

Reviderades budkaplarna.

§ 2.

Föredrogs en från Norrköpings S. K. P. R.,
anlännd skrifvelse med uppmaning att
instämmas i en af nämnda förening
affattad resolution med anledning af
huv. P. Perssons i Österby motion i
Andra Kammaren om upphäfvande af
lagen om ogifta mödrars rätt till arv-
mitet.

§ 3.

Besluts efter öfverläggning, att motionen

skulle cirkulera till genomläsning bland styrelsens ledamöter och att därefter vid nytt styrelsesammanträde beslut skulle fattas angående frågans framläggande inför Föreningen.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad d. 27 mars 1906 kl. 7 e. m.
Närw.: fru Hellberg, sek. Ljungquist, Lorentson i Wenström.

§ 1.

Besluts att ej låta Norrköpingsresolu-
tionen till någon åtgärd föranleda, då
motionen sedan förra styrelsesamman-
trädet bifallits i Andra Kammaren.

§ 2.

Besluts att anordna samkväm efter årsmötet.

§ 3.

Besluts att ej vid det omedelbart förestä-
ende föreningsammanträdet äro up-
tagna stadgrändringsförslaget. Di samman-
trädena följde så fäth på hvarandra,
ansågs ej nödvändigt att bokstäpligen
följa § 8.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
S. K. P. R. i Karlstad d. 28 mars 1906.
Närvarande: fru Hellberg, sek. Ljung-
qvist i Lorentson.

Behandlades en del praktiska frågor
med anledning af det förestående årsmötet.

Protokoll vid styrelsesammanträde i
F. K. P. R. i Karlstad d. 9 april 1906.

Närw.: fru Hellberg, sek Ljungquist och
Svensson.

Beviljades Landsföreningens kassa-
förvaltare ansvarsfrihet för 1905 års för-
valtning.

Protokoll vid styrelsesammanträde i F. K. P. R. 1906
i Karlstad i sept. 1906. Närw.: fru Hellberg
och Melin, sek Svensson.

Besluts ombedja artisten J. Ankarskrona
att i Oktober hålla föredrag om "Sveriges Kvinnor och
mytterhetsaken."

Protokoll vid styrelsesammanträde i
F. K. P. R. i Karlstad d. 1 dec. 1906

Närw.: fru Hellberg, fru Melin, sek Svensson.

§ 1.

Beständes att föreningsammanträde skulle
hållas nästkommande vecka.

§ 2.

Besluts att till stadens alla kommunalt
röstberättigade kvinnor utfärdas cirkulär
med uppmaning att delta i det förestä-
ende stadsfullmäktigeval.

§ 3.

Besluts enl. § 4. Landsföreningens stadgar
att till revisorer af Landsföreningens räkenska-
per välja: sek H. Lundin och A. Roos, och till
deras suppleanter sek P. Quint och M. Silover.

§ 4.
Affhandlades en hel del saker rörande
Centralstyrelsemötet i jan.

1907
Protokoll vid styrelse-sammanträde den 20 Febr. 1907.
Närvarande Fruarna Welin och Hellberg. Fröknarna
Ljungkvist och Sörensen.

Bestöts att årsmötet skulle hållas i början av Mars,
eventuellt den 7 eller 5 Mars.

§ 3. Besluts att ej anordna samkväm efter årsmötet.

§ 5. Besluts anmoda Fru Gulli Petroni att hålla predikag om det pro-
portionella valrättet.

Grace Hellyer.

Rekommendationer af oss af de skrifte: *Verbalis* fogan m. m.

Beleids hemtoga 100 st. föremågs mätaren.

Willigades freunnen af oss. om diskussioner för Centralstyrelsen, men såsom inget sådant förslag.

[illegible]